

[Paġna Ewlenija](#) > ... > [Drittijietek](#) > [Il-Vittmi Ta' Delitti \(għalkemm Hawnhekk Tista' Tfisser Ukoll Tal-kriminalità\)](#)
> [Drittijiet Tal-vittmi - Skont Il-pajjiż](#) > 4 - Kumpens

4 - Kumpens

X'inhu l-proċess biex jintalab kumpens għad-danni mingħand it-trasgressur? (eż. kawża tal-qorti, issir parti ċivili jew tressaq azzjoni ċivili)

Tista' titlob kumpens għad-danni mingħand it-trasgressur billi ssir parti ċivili fil-proċedimenti kriminali. Għandek tiegħu din l-azzjoni qabel il-bidu tal-istrutturja. Il-korpi ġudizzjarji jeħtiġilhom jinfurmawk b'dan id-dritt. Tista' ssir parti ċivili fil-proċedimenti kriminali bil-fomm jew bil-miktub. Madankollu, jeħtieġlek tispeċifika d-danni mitluba, ir-raġunijiet u l-evidenza sottostanti għat-talba tiegħek.

Din it-talba tista' tiġi pprezentata jew lill-uffiċċju tal-prosekutur jew lill-qorti li tittratta l-mertu tal-kawża.

Is-sentenza tal-qorti tinkludi wkoll id-danni ordnati mill-qorti kontra t-trasgressur.

Jekk m'intix parti ċivili fil-proċedimenti kriminali, xorta tista' tressaq kawża separata quddiem il-qorti ċivili sabiex titlob għad-danni.

Il-qorti ordnat lit-trasgressur iħallasni għad-danni/jagħtini kumpens. Kif nista' niżgura li t-trasgressur iħallas?

Sakemm ikun hemm sentenza fis-seħħ li tordna lit-trasgressur iħallas id-danni, huwa għandu jagħmel dan mingħajr il-ħtieġa li tiegħu azzjoni ulterjuri. Jekk it-trasgressur jonqos milli jħallas, tista' titlob l-infurzar tas-sentenza.

Sabiex tagħmel dan, trid tissottometti s-sentenza li tagħtik kumpens lil bailiff. Il-bailiff jaġixxi għall-eżekuzzjoni tad-deċiżjoni tal-qorti u jgħidlek x'għandek tagħmel.

Jekk it-trasgressur ma jħallasx, jista' l-Istat iħallasni bil-quddiem? Taħt liema kundizzjonijiet?

L-Istat jista' jħallaslek kumpens taħt ċerti kundizzjonijiet.

Jekk it-trasgressur ikun insolventi jew ikun nieqes, l-Istat jista' jħallaslek kumpens, dment li tippreżenta applikazzjoni għal kumpens finanzjarju. Għandek tippreżenta l-applikazzjoni fi żmien sena. Id-data li fiha jibda jiddekorri t-terminu tiddependi mis-soluzzjoni ordnata mill-korpi ġudizzjarji.

Jekk it-trasgressur ma jkunx magħruf, għandek tippreżenta l-applikazzjoni għal kumpens finanzjarju fi żmien tliet snin mit-twettiq tar-reat, sakemm ma tkunx ksibt kumpens sħiħ minn assigurat.

Tista' tissottometti applikazzjoni għal hlas bil-quddiem tal-kumpens finanzjarju. Sabiex tagħmel dan, l-ewwel għandek tissottometti l-applikazzjoni għal kumpens finanzjarju kif imsemmi hawn fuq. Il-hlas bil-quddiem jista' jintalab fl-applikazzjoni għal kumpens finanzjarju jew sussegwentement fi żmien 30 jum. Int intitolat għal pagament bil-quddiem dment li tkun f'pożizzjoni finanzjarja prekarja.

Jekk l-applikazzjoni tiegħek għad-danni/kumpens tiġi miċħuda, għandek tirrimborża l-flus bil-quddiem li tkun irċevejt. L-applikazzjoni għal kumpens finanzjarju għandha titressaq quddiem it-tribunal li tgħix taħt il-ġurisdizzjoni tiegħu.

Jien intitolat għal kumpens mill-Istat?

Iva. Jingħata kumpens finanzjarju, fuq talba, jekk inti vittma ta' tentattiv biex jitwettag qtil jew qtil aggravat, attakk fiżiku, reat imwettag b'intenzjoni li jirriżulta f'offiża fuq il-persuna, stupru, att sesswali ma' minorenni jew attakk sesswali, traffikar ta' bnedmin jew traffikar ta' minorenni, reat terroristiku jew kwalunkwe reat vjolenti ieħor imwettag b'intenzjoni kriminali.

Tista' tikseb kumpens finanzjarju jekk wieħed mir-reati msemmija hawn fuq ikun twettag fit-territorju Rumen u int ċittadin Rumen, ċittadin barrani jew persuna mingħajr Stat residenti legalment fir-Rumanija, ċittadin ta' Stat Membru tal-Unjoni Ewropea, legalment preżenti fir-Rumanija fiż-żmien meta twettag ir-reat, jew ċittadin barrani jew persuna mingħajr Stat residenti fit-territorju ta' Stat Membru tal-Unjoni Ewropea legalment preżenti fir-Rumanija fiż-żmien meta twettag ir-reat.

Il-kumpens jingħata biss jekk tkun irreferejt il-kwistjoni lill-awtoritajiet tal-investigazzjoni kriminali fi żmien 60 jum mid-data li fiha twettag ir-reat. Jekk il-vittma ma setgħetx fiżikament jew mentalment tinnotifika lill-awtoritajiet tal-investigazzjoni kriminali, l-iskadenza ta' 60 jum għandha tiġi kkalkulata mid-data li fiha tiegħaf din l-inabbiltà.

Jekk għandek inqas minn 18-il sena, ma intix obligat tirrapporta r-reat lill-awtoritajiet tal-investigazzjoni kriminali, ir-rappreżentant legali tiegħek jista' jagħmel dan f'ismek. Jekk ir-rappreżentant legali tiegħek ma jkunx applika għal kumpens finanzjarju fil-limiti ta' żmien preskritti, dawn il-perjodi għandhom jibdew jghoddu mid-data li fiha tagħlaq 18-il sena.

Jekk it-trasgressur ikun magħruf, jista' jingħatalek kumpens finanzjarju sakemm jiġu ssodisfatti l-kundizzjonijiet li ġejjin:

- applikajt għal kumpens finanzjarju fi żmien sena;
- inti ressaqt talba ċivili bħala parti ċivili fil-proċedimenti kriminali, sakemm il-każ ma jkunx ingħalaq;
- l-awtur tar-reat ikun insolventi jew ma jistax jinstab;
- inti ma rċevejtx kumpens sħiħ għall-ħsara mgarrba minn kumpanija tal-assigurazzjoni.

Jekk ma tkunx tista' tagħmel it-talba tiegħek għal kumpens finanzjarju, l-iskadenza ta' sena tiġi kkalkulata mid-data li fiha l-inabbiltà tkun intemmet.

Jekk it-trasgressur ma jkunx magħruf, tista' tapplika għal kumpens finanzjarju fi żmien tlett snin mid-data li fiha twettag ir-reat.

Int intitolat għal kumpens finanzjarju għall-kategoriji li ġejjin ta' danni mgarrba bħala riżultat tar-reat: rikoveru fl-isptar u spejjeż mediċi oħra; id-dannu materjali li jirriżulta mill-qerda jew mid-degradazzjoni tal-assi ta' vittma jew minħabba li l-assi jkunu saru inutili jew il-vittma tkun tilfet il-pussess tagħhom bħala konsegwenza tar-reat; il-gwadanji li int imċaħħad minnhom minħabba r-reat.

Jekk int konjuġi superstitu, wild jew dipendenti ta' vittma mejta, int intitolat għal kumpens finanzjarju għall-ispejjeż tal-funeral u l-manteniment li l-vittma hija mċaħħda minnu minħabba r-reat.

Tista' titlob ukoll kumpens finanzjarju għad-dannu psikoloġiku mgarrab bħala riżultat tar-reat.

Biex tkopri kwalunkwe ħtieġa urġenti, tista' tirċievi pagament bil-quddiem tal-kumpens finanzjarju fil-forma ta' vawċer. Il-vawċers jingħataw sa ammont ekwivalenti għal ħames pagi minimi grossi bażiċi għal kull pajjiż stabbilit għas-sena li fiha titlob il-pagament bil-quddiem. Il-vawċers għandhom jintużaw esklużivament biex ikopru n-nefqa fuq l-ikel, l-akkomodazzjoni, it-trasport, il-mediċini u l-provvisti sanitarji, kif ukoll fuq oġġetti għall-iġjene u l-użu personali, u għandhom jitqassmu permezz tal-istituzzjonijiet u l-awtoritajiet pubbliċi kompetenti, kif ukoll assoċjazzjonijiet u fondazzjonijiet attivi fil-qasam tal-protezzjoni tal-vittmi u l-assistenza soċjali. Il-pagament bil-quddiem fuq il-kumpens finanzjarju fil-forma ta' vawċer għandu jithallas lura.

Jien intitolat għal kumpens jekk it-trasgressur ma jiġix ikkundannat?

Jekk il-qorti kriminali ma tagħtix rimedju fir-rigward tat-talba ċivili, tista' tressaq kawża separata quddiem il-qorti ċivili sabiex titlob id-danni.

Jekk il-qorti kriminali tiddeciedi li ma sar l-ebda reat jew li ma twettaqx mill-persuna li kontriha tkun ressaqt l-ilment, int ma tkunx intitolat għad-danni la fil-qorti kriminali u lanqas f'azzjoni ċivili separata, peress li d-deċiżjoni tal-qorti kriminali tikseb il-forza ta' *res judicata* quddiem il-qorti ċivili.

Jekk m'intix parti ċivili fil-proċedimenti kriminali, tista' tressaq kawża separata fil-qorti ċivili matul il-proċess kriminali jew anke meta jkun spicċa, soġġett għall-perjodi ta' preskrizzjoni ġenerali.

Jien intitolat għal flus ta' emerġenza waqt li nkun qed nistenna d-deċiżjoni dwar it-talba għall-kumpens tiegħi?

Iva, taht ċerti kundizzjonijiet. Tista' tissottometti applikazzjoni għal flus bil-quddiem tal-kumpens finanzjarju. Jekk jogħġbok ara t-twegiba għall-mistoqsija dwar il-pagamenti bil-quddiem.

Tista' tibbenefika wkoll minn pagament bil-quddiem fuq il-kumpens finanzjarju fil-forma ta' vawċer biex jiġu koperti ħtiġijiet urġenti. Il-vawċers jingħataw sa ammont ekwivalenti għal flus immedjati minni grossi bażiċi għal kull pajjiż stabbilit għas-sena li fiha titlob il-pagament bil-quddiem. Il-vawċers jistgħu jintużaw biss biex ikopru l-ispejjeż għall-ikel, l-akkomodazzjoni, it-trasport, il-mediċini u l-provvisti sanitarji, kif ukoll oġġetti għall-iġjene u l-użu personali. Il-vawċers għandhom jitqassmu permezz ta' istituzzjonijiet u awtoritajiet pubbliċi kompetenti, kif ukoll assoċjazzjonijiet u fondazzjonijiet attivi fil-qasam tal-appoġġ u l-protezzjoni tal-vittmi u l-benessri soċjali.

■ L-aħħar aġġornament: 09/07/2025

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija ġestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.